

JÓ GYAKORLATOK A KOMPETECIAFEJLESZTÉSBEN

Esettanulmány a HEFOP 3.1.3 pályázat megvalósításáról a

József Attila Általános Művelődési Központ

Általános Iskolájában

Dombóvár, Fő utca 42-44.

Készítette: Papp Ágnes

Szerkesztette: Kerber Zoltán

Budapest, 2010

Az iskola bemutatása

Az iskola nagyon kellemes légkörű, barátságos épület nagy ősfás kertben. A belső tér teraszos elrendezésű, mindent a diákok munkái díszítenek: rajzok, fotómontázsok, más képzőművészeti alkotások. Az egyik sarokban kiállítás szemétből újrahasznosított tárgyakból „A Föld sorsa a te sorsod” felirattal. Virágok mindenütt és egy József Attilára emlékező emléksarok. Jó a hangulat, minden tiszta, mindenki ismer mindenkit. Mivel az intézmény szervezetileg nagyon összetett, sok funkciót és részintézményt foglal magában, ezért nagyon érdekes, hogy ezek a funkciók hogyan kapcsolódnak, és hatnak-e egymás céljaira, elgondolásaira.

Az iskola tevékenységének mottója:

„Az utaknak céljuk van. Minden út összefut végül egyetlen közös célban. S akkor megállunk és csodálkozunk, tátott szájjal bámmézkodunk, csodáljuk azt a rejtelmes rendet a sok út szövevényében, csodáljuk a sugárutak, országutak és ösvények sokaságát, melyeken áthaladva végül eljutottunk ugyanahhoz a célhoz. Igen, az utaknak értelmük van. De ezt csak az utolsó pillanatban értjük meg, közvetlenül a cél előtt.”

Márai Sándor

A József Attila Általános Művelődési Központ Általános egy integrált oktatási, nevelési, közművelődési intézmény. Arra hivatott, hogy személyi és tárgyi eszközeinek koordinált és hatékony felhasználásával biztosítsa a társult községek – Attala, Dalmand –, Dombóvár és Újdombóvár lakosságának az oktatáshoz, a művelődéshez, kulturált szórakozásához kapcsolódó szükséges feltételeket, lehetőségeket.

Az intézmény célja, hogy „tanulóiknak egy életre szóló útravalót kívánunk adni, mert valljuk, hogy csak a sokoldalú emberek állják meg helyüket az életben, csak a stabil tudásra lehet a későbbiekben ’építkezni’. Nevelő-, oktató-, közművelődési munkánkat, hagyományainkat, tevékenységeinket magas színvonalon megtartva szeretnénk újabb lehetőségeket biztosítani az intézményhasználók együttműködésére, programjaink minél szélesebb körben történő megismertetésére.”

Az intézmény megalakulásától önálló általános iskolaként, majd általános művelődési központként, 1996-tól ismét általános iskolaként működött egészen 2003. év augusztusáig. Augusztus 1-jétől ismét József Attila Általános Művelődési Központként működik, mely intézmény az Általános Iskolát, a Százszorszép Óvodát és a Községi Házat foglalta magába 2004. augusztus 31-ig. Ekkor Dombóvár, és a térség 15 települése Többcélú Társulás keretében egy Intézményfenntartó Társulást alapított Dombóvár, Attala, Nak, Dalmand

Önkormányzatai megállapodásával. Ennek a társulásnak a József Attila ÁMK a székhely intézménye.

Az intézményfenntartó társulás intézményei:

- József Attila ÁMK Általános Iskola Dombóvár
- József Attila ÁMK Százszorszép Óvoda Dombóvár
- József Attila ÁMK Községi Ház Dombóvár
- József Attila ÁMK Alsótagozatos Általános Iskola Attala
- József Attila ÁMK Napköziotthonos Óvoda Attala
- József Attila ÁMK Általános Iskola és Óvoda Dalmand

Fontos cél volt a társuláskor, hogy a társulás létrejöttével a tagintézmények szakmai munkája, a helyi közösség oktatási- és kulturális igényeinek kielégítése továbbra is legalább az addig megszokott színvonalon történjen. A kollektívát pedig a magas szintű pedagógiai tudás, felkészültség, érdeklődés, nyitottság, kreatív gondolkodás, aktivitás jellemezze.

A gyermekek száma a térségben évek óta csökken. Ennek ellenére az iskolában nő a tanulólétszám. Ez nagyon pozitív adat, az iskola jó hírét dicséri. Olyan munka folyik az iskolában, amellyel a szülők elégedettek, ennek része a kompetencia-alapú oktatás bevezetése is.

Az 1-4. osztályban az új NAT-nak¹ megfelelően készített új kerettanterv a meghatározó, az iskola összes évfolyamának egy-egy osztályában a kompetencia-alapú oktatás tanterve szerint tanítják a magyart és matematikát, illetve a szociális, életviteli és környezeti modult.

Az 5-6. évfolyamban elindult a nem szakrendszerű oktatás.

A 7-8. évfolyamban a módosított kerettanterv szerint halad a munka, az összes évfolyam egy-egy osztályában a kompetencia-alapú oktatás tanterve szerint tanítják a magyart és matematikát, illetve az életpálya-építés modult valamennyi osztályban alkalmazzák.

Az iskola azt szeretné, ha korszerűen és helyesen tudná értelmezni az óvoda, iskola szerepét a gyermek személyiség-fejlődésében. Azt vallják, hogy gyermeki személyiség formálásának az elsődleges színtere a család, amelyet nagymértékben befolyásolnak a társadalomban lejátszódó történések, jelentőségében ezt követi az óvoda, iskola, mivel az ott jelentkező hatások mindenképpen módosítják személyiségük fejlődését, s ez a tény kívánja meg a pedagógus tudatos, tervszerű tevékenységét. *„Mindannyiunk félelemmentes, külsőségeiben és hangulatában is barátságos, demokratikus szellemű intézményt tart kívánatosnak. Hiszünk a példamutatás erejében, ezért a gyermekekkel, tanulókkal szembeni elvárásaink soha nem kerülhetnek ellentmondásba saját cselekedeteinkkel. A gyermekek, tanulók lelkesítését, az elismerést, a dicsőítést tekintjük elsődleges nevelési eszköznek. A fegyelmezést, a büntetést is a pedagógiai folyamat részének tartjuk, de mindez nem jelentheti a tanuló megbélyegzését, kirekesztését. Intézményünk fő jellemzőjének a humánus, demokratikus légkört tartjuk, ahol*

¹ NAT 2003-2007.

minden gyermek, tanuló kifejtheti véleményét, választ kap kérdéseire, segítséget igényelhet és kaphat. Olyan alapkompenciák kialakítására, fejlesztésére kell törekednünk, melyek segítségével az általános műveltség olyan alapjait rakjuk le, melyekkel gyermekeink képesek lesznek az előttük álló feladatok sikeres megoldására. Fokozott figyelmet kell fordítanunk gyermekeink, tanulóink, az intézményhasználók testi, lelki egészségének védelmére, olyan körülmények teremtésére, hogy az egészséges életmód belső igénnyé váljon. Szeretnénk olyan gyermekeket, tanulókat nevelni, akik szeretik és védik a természetet, megbízhatóak, kreatívak, kudarcűrők és elfogadják a máságot.

Intézményünk minden szinten – óvoda, 'kisiskola', 'nagyiskola' – szakmai kiválóságra és személyiségfejlesztésre törekszik, egy odafigyelő, serkentő környezet megteremtésével, ahol minden egyes gyermek a képességei szerinti legtöbbet tudja nyújtani.”

Fontos feladat a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, beilleszkedésük segítése.

Nagyon fontos feladat arra nevelni gyermekeket, hogy érezzék feladatuknak környezetünk védelmét, saját nemzeti hagyományaink tiszteletét, emellett erősítsük az Európához való tartozásunkat azzal, hogy legyünk nyitottak más népek, kultúrák iránt.

Az utóbbi évek felgyorsult világában, az óriási tempójú technikai fejlődés következtében elengedhetetlen az alapvető információs és kommunikációs kultúra megismerése, hogy az intézmény használói képesek legyenek a társadalomban eligazodni a közvetített információkat megérteni, szelektálni, elemezni, értékelni, felhasználni.

Gazdag gyermeki tevékenységgel, mozgás-tevékenységgel, játékkal kell kialakítani az óvodás és kisiskolás gyermekek érdeklődését, figyelmét, kitartását, szokásrendjét, viselkedéskultúráját, kommunikációs képességét, az iskolai életmódhoz történő alkalmazkodását. Az iskola nevelő-oktató munkájának feladatai közül kiemelkedően fontos az ismeretszerzés önálló módjának megtanítása, a tanulás tanítása, a rendszeres tanulás igényének kialakítása. Fontos feladat a gyermekek képességeinek optimális fejlesztése érdekében a differenciálás, a hátránykompenzáció, esélyegyenlőség megteremtése, a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, az integráció.

Olyan légkört szeretnének biztosítani, ahol a gyermekek nyitottakká válnak környezetük és a kultúra iránt, törekednek műveltségük fejlesztésére.

Az iskola nyolc évfolyamos, specifikumai a következők:

- az első évfolyamtól kezdve, az igényeknek megfelelően német nemzetiségi nyelvoktatást szervez tagozatos osztályban vagy csoportban, nyelvoktató kisebbségi formában, ezt a tevékenységet a Német Kisebbségi Önkormányzat is támogatja
- az első évfolyamtól kezdve a 8. évfolyamig testnevelés tagozatot (vagy csoportot) szervez, melyre a város minden területéről vesz fel gyermekeket, a jelentkezőknek alkalmassági felvételt szervezve

- az igényeknek és lehetőségeknek megfelelően matematika tagozatot szervez 5. osztálytól kezdődően, osztályban, vagy csoportban, 4. évfolyamban előkészítő jelleggel matematika szakkört indít, hetedik, nyolcadik osztályban felvételi előkészítőt tart
- minden évfolyam normál osztályában nagy hangsúlyt fektet az alapkészségek, kompetenciák kialakítására, fejlesztésére
- a 2006/2007-es tanévtől kompetencia-alapú oktatás folyik az első és az ötödik évfolyamokon. Melynek keretében a matematikai-logikai és a szövegértés, szövegalkotási alapkompenciák fejlesztésére törekszenek.
- az idegen nyelv tanítását kötelező jelleggel 4. évfolyamban kezdi, de lehetőség van előkészítő jelleggel harmadik évfolyamtól idegen nyelv tanulására, ötödik évfolyamtól emelt óraszámú idegen nyelv tanulását biztosítja, hetedik, nyolcadik évfolyamban idegen nyelvi felvételi előkészítő foglalkozásokat szervez
- a szükségleteknek, és lehetőségeknek megfelelően 7., 8. évfolyamban magyar nyelv, irodalom és matematika tantárgyakból nívócsoportos oktatást folytat
- a 4., 6., 8. évfolyam végén házi vizsgát tartanak, illetve ennek tudják be az ugyanezen évfolyamokon megtartott országos, illetve megyei méréseket
- a Művészeti Iskola iskolánkban szolfézs csoportot működtet, és hangszeres zenét is tanít
- külföldi kapcsolatok mindeddig jól működtek, remélik, hogy ezután is folytathatják közös programjaikat a németországi Bad Mergentheim város Kopernikusról elnevezett iskolájával, ahova évente 30-40 tanuló látogatott, gyakorolva a német nyelvet
- az évek során több rendezvény lett hagyomány, sok régi hagyományt elevenítettek fel, illetve visznek tovább

Az intézményben elkészült a diák- és a pedagógus etikai kódex, ennek megismertetése és elterjesztése folyamatosan zajlik. Ennek nagy szerepe lehet abban, hogy az iskolában ne alakuljanak ki olyan feszültségek, amelyekről a híradásokban lehet hallani.

Az iskolában külön létrehoztak, berendeztek termeket a kompetencia-alapú oktatáshoz, itt csoportokban ülnek a gyerekek, itt tartják a munkatankönyveket, minden eszközt, ami kell az oktatáshoz.

A programcsomagok implementációja, az implementáció folyamata, nehézségei – a programcsomagok hatása az iskolában

Az iskola "SEGÍTSÜK GYERMEKEINKET, HOGY KÉPESEK LEGYENEK TANULNI, TANULNI EGY ÉLETEN ÁT" címmel pályázott, és nyert 18 millió forintot.

„Úgy éreztük, érezzük, hogy szükséges a pedagógiai kultúra átalakulása. A ma jellemző frontális és zömmel lexikális ismeretközlő eljárásokat fokozatosan fel kell váltania a kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertannak. A módszertani változást a digitális kultúra oktatási eszközrendszerének alkalmazása kell, hogy kísérje. Különösen nagy fontosságú az óvodás, kisiskolás korban elsajátított alapképességek és készségek, továbbá kulcskompetenciák fejlesztése, mert ezek a későbbi sikeres tanulás és munkába állás feltételeiként szolgálnak. Mindez indokolja a pedagógusok és az intézményvezetés felkészítésének szükségességét a kompetencia alapú oktatás elterjesztése érdekében.”

A pályázaton azért indult az iskola, mert vonzó lehetőségeket kínált a pedagógiai munka megújítására és az intézmény fejlesztésére. *„Úgy gondoljuk, hogy fel kell készülnünk az oktatás tartalmainak és módszertani kultúrájának fejlesztésére, a fejlesztési eredmények és a korszerű digitális eszközök alkalmazására az óvoda és az iskola életének minden területén. E pályázat keretében alkalmazzuk a központi program által kifejlesztett kompetencia alapú oktatási programcsomagokat, módszertani eljárásokat, a digitális tartalom befogadására és a bevezetésükre alkalmas feltételrendszer megteremtésével párhuzamosan. Intézményünkben két óvodapedagógus, 17 iskolai pedagógus és 2 vezető vesz részt két tanév alatt 60, illetve 120 órányi képzésen. A megszerzett új eljárások, pedagógiai eszközrendszer alkalmazása, a saját pedagógiai programba történő beillesztése és intézményen belüli elterjesztése az óvodai-, a szövegértési-szövegalkotási- a matematikai-logikai-, a szociális-életviteli- és az életpálya-építési- kompetencia területen történik. A programok alkalmazását felmenő rendszerben és újabb óvodai csoportokban és iskolai osztályokban szeretnénk továbbvinni.”*

A pályázat megvalósítása 2006 szeptemberében kezdődött két-két első, illetve ötödik osztályban. Matematikából A és C, Szövegértés szövegalkotás kompetencia-területen A és C, szociális, életviteli és környezeti kompetencia-területen A, B és C csomagokat egyaránt alkalmazták, illetve 5.-ben az életpálya-építés kezdődött. Azóta halad fölfelé a képzés, illetve minden évben újra indulnak osztályok ezzel a programmal. A szociális, életviteli és környezeti kompetencia-terület anyagait technika, természettudomány vagy napközi órák keretében tanítják, míg az életpálya-építés osztályfőnöki vagy történelem óra keretében történik. Az új indulóknál az dönti el, hogy melyik kompetencia-területet tanulják, hogy a náluk tanító kolléga mit vállal. A 2009/2010-es tanévben az egyik első osztály csak szövegértés szövegalkotás kompetencia-területet, a másik szövegértés szövegalkotás kompetencia-területet, matematikát, a harmadik pedig matematikát és szociális, életviteli, környezeti kompetencia-területet tanul. Így minden évfolyamon vannak kontroll osztályok, de az eredmények nem válnak el élesen. Nem lehet azt mondani, hogy a kompetenciafejlesztő módszerrel tanuló osztályok eredményesebbek lennének.

Az eredmények nagyon jók, például a központi felvételin az egyik diákjuk 100%-ot teljesített szövegértésből. Ő a kompetenciafejlesztő program szerint tanulta a magyar nyelv és irodalmat.

A pályázattal voltak gondok, induláskor sem az anyagok, sem a tankönyvek nem voltak még hozzáférhetőek. A tankönyvek és az eszközök pedig nagyon drágák, erre nincsen pénzük. Az első két évben nagyrészt megkapták az anyagokat, azután a 3.1.3. B pályázat ismét segített valamennyit, de most semmilyen segítség sincs. Annak ellenére, hogy munkatankönyvekről van szó, összeszedték a diákoktól és most ezt használják, amennyire tudják. Illetve rendeltek a kollégák másik tankönyveket, ezeket próbálják összhangba hozni a csomagokkal. Pedig nagyon jók voltak pl. matematikából a tankönyvek és a taneszközök is. (Ahol voltak benne hibák, azt egy ideig jelezték, de mivel nem történt semmi, nem szóltak többet.)

Az iskolában kialakítottak két kompetencia-tantermet, egyet magyarból, egyet pedig matematikából. Itt nyolcszögletű asztaloknál csoportokban ülnek a diákok (kb. 26 fős osztályok vannak), jól tudnak csoportmunkát végezni. Van interaktív tábla, laptop, projektor, a falakat a diákok munkái, produktumai takarják. Itt tartják az eszközöket, munkatankönyveket is. Sok gond volt, de sikerült megszervezni, hogy valóban ezt tanulhassák. Az azonban nagy gond, hogy otthonra másik tankönyvet kell használni. Ezt használják a felsősök, az alsósoknak pedig a saját tantermük alkalmas a munkára.

A pedagógusnak eleve több munkája van, ha a programcsomagot tanítja, sokkal több felkészülést, egyéb ráfordított energiát igényel. Ennek az anyagi megbecsülése nincs megoldva, ez is gondot okoz. (A pályázat erre egy évig teremtett megoldást, ma csak a minőségi bérpótlék van, mint lehetőség.)

A szövegértés-szövegalkotás kompetencia-területen nagyon jó, hogy a program lassabban kezdi az írás tanítását, sok mozgásos feladattal. Az anyagok, eszközök elkészítése mindkét tárgynál nagyon nagy munka. Rengeteg eszköz kell (olló, ragasztó stb.), amire állandóan nincs pénze az iskolának. A szociális, életviteli és környezeti kompetencia-területet is nagyon szeretik a kollégák.

Ha nem kapnak segítséget, támogatást, akkor el is halhat a módszer, pedig alapvetően szeretik, elégedettek. Ugyanakkor 100%-osan nem lehet mindent a kompetencia-alapú oktatással megvalósítani. Legnagyobb hiányosság, hogy a szövegértésből hiányzik a leíró nyelvtan és a helyesírás oktatása. Ezt be is kell emelni a hagyományosból, mert versenyeken, felvételin és a középfokú oktatásban megkövetelik a diákoktól. A városi középfokú iskolák nem a kompetenciafejlesztő oktatást követik (egy szakközépiskolát kivéve), tehát nem ezt várják el a diákoktól. Nem is mutatnak semmilyen érdeklődést az iskolában folyó munka iránt. Most megy ki először a 8. évfolyam, most fog kiderülni, hogy hogyan állják meg a helyüket. Ezért is veszik a kompetenciafejlesztő anyagok mellé a hagyományost is, hogy a gimnáziumba menők ne szenvedjenek hátrányt. Fontos lenne szabályozni, hogy mit kérhetnek a kimenetnél.

Nincs kapcsolatuk más iskolákkal, csak az iskolán belül van szakmai konzultáció. A belső szakmai munka nagyon jó, az első évben például minden testületi értekezleten ez volt a téma. A továbbképzések is sokat segítettek, bár voltak közöttük kevésbé hatékonyak, hasznosak is. Aki a kezdő csapatban volt, mindenki megkapta a 120 órás képzést. Akik azóta kapcsolódtak be, egymástól tanulnak. Egyébként egyre többen kapcsolódnak be a tantestületből.

Az iskola szerint jó ez a módszer, de ez csak egy lehetséges módszer, nem teljesen újdonság. Régen is volt ez, csak elfelejtődött, átment az iskolai munka egy időre frontális ismeretközlésbe. Az anyagok összeszedtek egy csomó nagyon jó kompetencia-fejlesztő módszert, ebben nagyon jók a programcsomagok, de azt nem tudni, hogy elég ismeretet is adnak-e. A tantestületben a képzés elfogadottsága jó, ha nem is 100%-os betartásával. Használják a jogtiszta DVD-ket, a régi munkatankönyveket és más tankönyvet vesznek hozzá. De vannak, akik a tankönyvcsomagot is használják, ami az iskolának megvan. A modulrendszert megtartották.

A kooperatív módszerek nagyon jók a szociális kompetenciák fejlesztésére, a tehetségeseknek és a gyengéknek egyaránt jó, hatékony. Projekt kevés van az iskolában, azok is esetlegesek, inkább ünnepekhez kötődnek.

Eleinte komoly volt a szülői aggodalom, volt olyan is, aki épp a kompetenciafejlesztő oktatási módszer miatt vitte el gyermekét az iskolából. Nem bíztak abban, hogy ez felkészíti őket a középfokra. Azóta már megnyugodtak a szülők. Alsó tagozaton nem volt gond, sok szülő már ajánlja is másoknak, hogy jó a kompetenciafejlesztő oktatás. Az iskola pedig így is hirdeti már magát, beiratkozás előtt pontosan elmondja, hogy melyik területeken indul az új osztályokban a kompetenciafejlesztő programcsomagok szerinti képzés.

Az iskola informatikai felszereltsége is sokat javult, a diákok megszokták a használatukat, szeretik. Jó lenne elérni, hogy minden tanteremben fix kivetítés legyen. Interaktív tananyagok is kellenének. Kellene technikai, anyagi és képzési segítség, hogy a program ne álljon le, mert alapvetően hasznos és jó.

Az iskola így foglalta össze tapasztalatait:

„A programot alkalmazó tanítók és tanárok kompetencia-területüktől és tantárgyuktól függően csoportfoglalkozásokon, a tanórák mindegyikén, vagy csak a tanórák egy részén, illetve délutáni szabadidős foglalkozásokon alkalmazzák az új módszereket, eszközöket. Rengeteg készülést, előkészületet, szervezést igényel tőlük a projekt megvalósítása. Nagyon komoly megterhelést jelent ez számukra, de szerencsére igényesen, szívesen vesznek részt a programban.

A gyerekek hamar megszokták, élvezik az újfajta tanulásszervezést, a szép, igényes eszközöket, az újfajta, számítógéppel támogatott oktatási módszereket.

A novemberi intézményi nevelési értekezleten minden pedagógus megismerhette a projekt lényegét, az új módszereket, a programcsomagokat, az értékelési formákat, aktív résztvevője

lehetett az újfajta tanulásszervezési módszerek bemutatásának. Nagyon sikeres napot zártunk, több pedagógus kollégánk kapott kedvet a program bevezetésére, alkalmazására.

A szülők tapasztalatai kedvezőek, folyamatosan megismerve a gyermekek, tanulók munkáját egyre inkább elégedettek az új programcsomagokkal, mert aktív részesei a gyűjtőmunkáknak, nagyobb betekintést nyernek a csoportok, osztályok színesebbé vált mindennapi életébe. Látják, hogy gyermekük szívesebben jár óvodába, iskolába, jobban érzi magát a foglalkozásokon, tanórákon, képességeik fejlesztése, fejlődése sokkal sokrétűbb, színesebb.

Örülünk, hogy vállalkoztunk a program bevezetésére. Bízunk abban, hogy óvodánk, iskolánk ennek az új programnak a segítségével még az eddigieknél is többet, jobbat tud nyújtani a jelenleg hozzánk járó gyermekeknek, tanulóknak és többet fog nyújtani leendő óvodásainknak, iskolásainknak.”

Az iskola tanórán kívüli élete

Az iskola egy társulás része, így tanórán kívüli eseményei szorosabban kapcsolódnak a társintézmények működéséhez és a település életéhez. Nagyon fontosnak tartja az iskola, hogy aktív részt vállaljon a település életében, a település hagyományainak ápolásában. Ezért a tanórán kívüli események részben e tematika köré csoportosulnak, illetve az iskolai élet ritmusához igazodnak.

- óvodai, iskolai ünnepek
- névadóhoz kapcsolódó rendezvények
- őszi fesztivál, szüretetek
- karácsonyi hangversenyek
- megemlékezések, nevezetes napok
- óvodai, iskolai nyílt napok
- települési hagyományos rendezvények
- iskolai emlékek gyűjtése
- iskolai emlékkönyv (album) készítése
- tanulmányi versenyek és vetélkedők
- sportesemények, sportversenyek
- kulturális rendezvények, seregszemlék, bemutatók
- nyílt óvodai, tanítási napok
- tanórán kívüli egyéb foglalkozások
- üdülés, táborozás, túrák

- erdei iskola
- színházlátogatás
- testvérkapcsolatok
- kapcsolat más intézményekkel, szervezetekkel, egyesületekkel
- iskolaújság, iskolai honlap

Tanórán kívüli, oktatáshoz kapcsolódó lehetőségek:

- iskolaotthon
- napközi otthon
- tanulószoba
- énekkar
- korrepetálás
- fejlesztő foglalkozás
- szakkörök
- tömegsport foglalkozások
- sportkörök
- tehetségfejlesztő foglalkozások (nívó csoport)
- továbbtanulásra felkészítő foglalkozások
- gyógytestnevelés
- logopédia, stb.

Tanulmányi versenyek:

- meghirdetett országos versenyek (levelezős, tanulmányi, sport, egyéb)
- megyei, területi versenyek (tanulmányi, levelezős, sport, egyéb)
- helyi (települési) versenyek
- intézmény, vagy tagintézmény által szervezett versenyek (saját körű, intézményi, vagy térségi)

Szervezett egyéb egyszeri foglalkozások:

- tanulmányi kirándulás
- külföldi nyelvyakorlat

- erdei iskola
- nyári üdülőtáborok
- szaktáborok
- színház - mozi látogatás
- vetélkedők
- versenyek, bajnokságok
- bemutató jellegű programok, stb.
- A tanórán kívüli sportfoglalkozásokat az iskolai diáksportkörüi foglalkozások, valamint az iskolai sportfoglalkozások keretében szervezik. Az iskolában diáksportkör működik, melynek munkáját testnevelő tanár segíti. Az iskolai sportkör egy tanítási évre szóló szakmai program szerint végzi munkáját sportágak szerint.
- 2 napos tanulmányi kirándulások
- 3 napos erdei iskola
- A német testvérvárosba utaznak diákok nyelvgyakorlás céljából.
- Az iskolában diákönkormányzat működik. Feladata a tanulók, a tanulóközösségek érdekeinek képviselése. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

Az iskola kapcsolatai

Az intézmény nagyon fontosnak tartja a városon belüli jó kapcsolatok ápolását, és minden lehetőséget megragad annak érdekében, hogy a diákok a lehető legjobb lehetőségekhez jussanak mind a nyelvtanulás, mind pedig más területeken. Ebben pedig az iskola kapcsolatai nagyon fontos funkciót látnak el.

Az intézmény rendszeres munkakapcsolatot tart fenntartóival, a szülőkkel, más intézményekkel, szervezetekkel és cégekkel. A vezetők, valamint az oktató–nevelő munka különböző szakterületeinek képviselői rendszeres személyes kapcsolatot tartanak az intézményegységek azonos beosztású alkalmazottaival – tervezett időpontokban, vagy egyéb értesítés alapján.

Az iskola természetesen folyamatosan kapcsolatot tart a szülőkkel, a város, városkörnyék intézményeivel, iskolákkal, óvodákkal, civil szervezetekkel, egyházakkal. A gyerekek között mind több a magatartási és tanulási problémákkal küszködő, és sok tanuló sajátos nevelési igényű (dyslexia, dysgráfia, stb.). Az együttműködések segítenek abban, hogy minden tanuló kapja meg a saját képességeihez, felkészültségéhez mért fejlesztést.

A tagintézményekben, intézményegységekben a nevelő-oktató munka segítésére, valamint az intézményhasználók érdekeinek jobb képviselésére iskolaszék vagy szülői szervezet működhet.

Az iskola konkrét kapcsolatai:

- a fenntartókkal
- a települések üzemivel, munkahelyeivel
- a fenntartó által finanszírozott többi közoktatási intézménnyel, Dombóvár város és városkörnyék óvodáival, általános- és középiskolaival
- a bölcsődékkal
- a gyermekek egészségügyi ellátásáról gondoskodó társintézményekkel
- a gyermek- és ifjúságvédelmi hatósággal
- nevelési tanácsadó szolgálattal
- a pedagógiai szakmai szolgáltató intézményekkel
- családsegítő központtal
- történelmi egyházak helyi szervezeteivel
- a városi, települési rendőrséggel, tűzoltósággal, polgárőrséggel
- sportegyesületekkel
- az intézményegységeket, tagintézményeket támogató alapítványokkal
- civil szervezetekkel
- az egyházi és megyei fenntartású oktató–nevelő intézményekkel
- az intézmény külföldi partnerintézményeivel, a Kopernikus Realschule-val (Bad Mergentheim) és a Ottmar Schönhut Realschule Wachbach.
- a városban, városkörnyéken működő sportegyesületekkel
- egyéb szervezetekkel, pl. Dombóvári Művelődési Ház Kht, Városi Könyvtár, Dombóvári Német Kisebbségi Önkormányzat, stb.

A diákok rendszeres orvosi felügyelet alatt állnak:

- a tanulók egészségügyi állapotának ellenőrzése, szűrése az alábbi területeken: fogászat, tüdőszűrés, belgyógyászati vizsgálat, szemészet
- a tanulók fizikai állapotának mérése
- a továbbtanulás, pályaválasztás előtt álló tanulók általános orvosi vizsgálata

- a tanulóknak a körzeti védőnő által végzett higiéniai, tisztasági szűrővizsgálata
- az iskolaorvos rendelése (tanévenként meghatározott napokon és időpontban)

Összefoglalás

Az iskola mindent megtesz annak érdekében, hogy a diákok jó minőségű oktatást kapjanak. Ezért folytatják a kompetencia-alapú oktatást is, amit a sok nehézség ellenére próbálnak a lehetőség szerint legjobban fenntartani, mert úgy vélik, hogy jó irányba indult el a változás a HEFOP-os pályázattal, és a szükség van a módszertani és tartalmi megújulásra. Amennyire lehet, igyekeznek hűek maradni a programcsomagok tanításához, de otthonra már más tankönyvet kellett rendelni a diákoknak. A kompetenciafejlesztő oktatás megtermékenyítette a szakmai gondolkozást a tantestületben, mára már meghatározóvá vált az iskola életében, szemléletében.